

Nieuw voor Groningen: Middelste Bonte Specht in Ter Apel

Erik-Jan Alblas

Op 25 december 1996 ontdekte ik een Middelste Bonte Specht in Ter Apel in het bosgebied tussen de Schotslaan en de Joodse Begraafplaats. De adulte vogel was gemakkelijk te herkennen aan de combinatie van de volgende kenmerken: geheel rode kruin, het niet in verbinding gaan van de zwarte wangvlek met nek en snavel (hierdoor ontstaat een kenmerkend koppatroon), donker gestreepte flanken, roze anaalstreek en de grauwwit gekleurde onderdelen. De vogel was iets kleiner dan de een Grote Bonte Specht, waarmee een directe vergelijking mogelijk was. De rode kruin vertoonde aan de achterzijde geen gele verkleuring. Daarom was het waarschijnlijk een mannetje. De vogel liet af en toe een Grote Bonte Specht-achtig 'kjek' horen.

De vogel foerageerde in de namiddag ongeveer 20 minuten in oude eiken en vloog daarna, steeds foeragerend, richting Kloosterbos, waarna ik de specht uit het oog verloor. De volgende ochtend is door een aantal vogelaars in het Kloosterbos gezien en gefotografeerd en 's middags niet meer teruggevonden.

Middelste Bonte Specht is een soort van gemengd oud loofbos met veel eiken en haagbeuken. De soort broedt niet ver van de nederlandse grens in Duitsland en is in het Hasbruch redelijk algemeen. Hoewel Middelste Bonte Specht een standvogel is, komt het niet geheel als een verrassing dat hij nu juist in Ter Apel opduikt vanwege het geschikte biotoop aldaar.

Voor 1963 was de Middelste Bonte Specht een regelmatige doch zeldzame broedvogel in Nederland. Het laatste bekende broedgeval dateert van 1973 nabij Enschede. In de jaren 1973-1993 werden incidenteel nog Middelste Bonte Spechten gezien (zes waarnemingen).

De recente toename van de soort in België en Duitsland heeft vanaf 1993 geleid tot een toename van het aantal waarnemingen in Nederland. Op 19 februari 1994 werd een Middelste Bonte Specht ontdekt in het Vijlenbos tussen Epen en Vaals(L).

Vermoedelijk dezelfde vogel is daar ook in maart 1995 en januari-maart 1996 gezien. In december 1996 is de soort daar voor de vierde opeenvolgende winter opnieuw gezien. Naast die van Ter Apel en het Vijlenbos werden in de winter van 1996-97 nog meer in Nederland gezien; op 23 oktober te Mechelen (L), laatste week oktober te Susteren (L), vanaf 14 december te Heeze (NB), vanaf 1 januari bij Rhenen (U) en een opmerkelijk geval in de Amsterdamse Waterleidingduinen in mei.

Helemaal spectaculair is het feit dat er in 1997 11 broedparen in Limburg zitten. Of dit alles er toe zal leiden tot het koloniseren van deze specht van Groningen blijft natuurlijk de vraag.

Gegevens over het voorkomen van de Middelste Bonte Specht in de provincie Groningen zijn erg summier en documentatie ontbreekt. Dit waarneming geldt dus als het eerste gedocumenteerde geval voor Groningen. Het is voor Nederland na 1980 (indien alle bovenstaande waarnemingen aanvaard worden door het CDNA) het dertiende geval.

Erik-Jan Alblas
Beukenlaan 8
9603 DA Hoogezand

*Foto: Middelste Bonte Specht. Ter Apel
Anne Diephuis*